

SOOLINE PALGALÕHE EESTIS

14. jaanuar 2011

Sten Anspal

Marre Karu

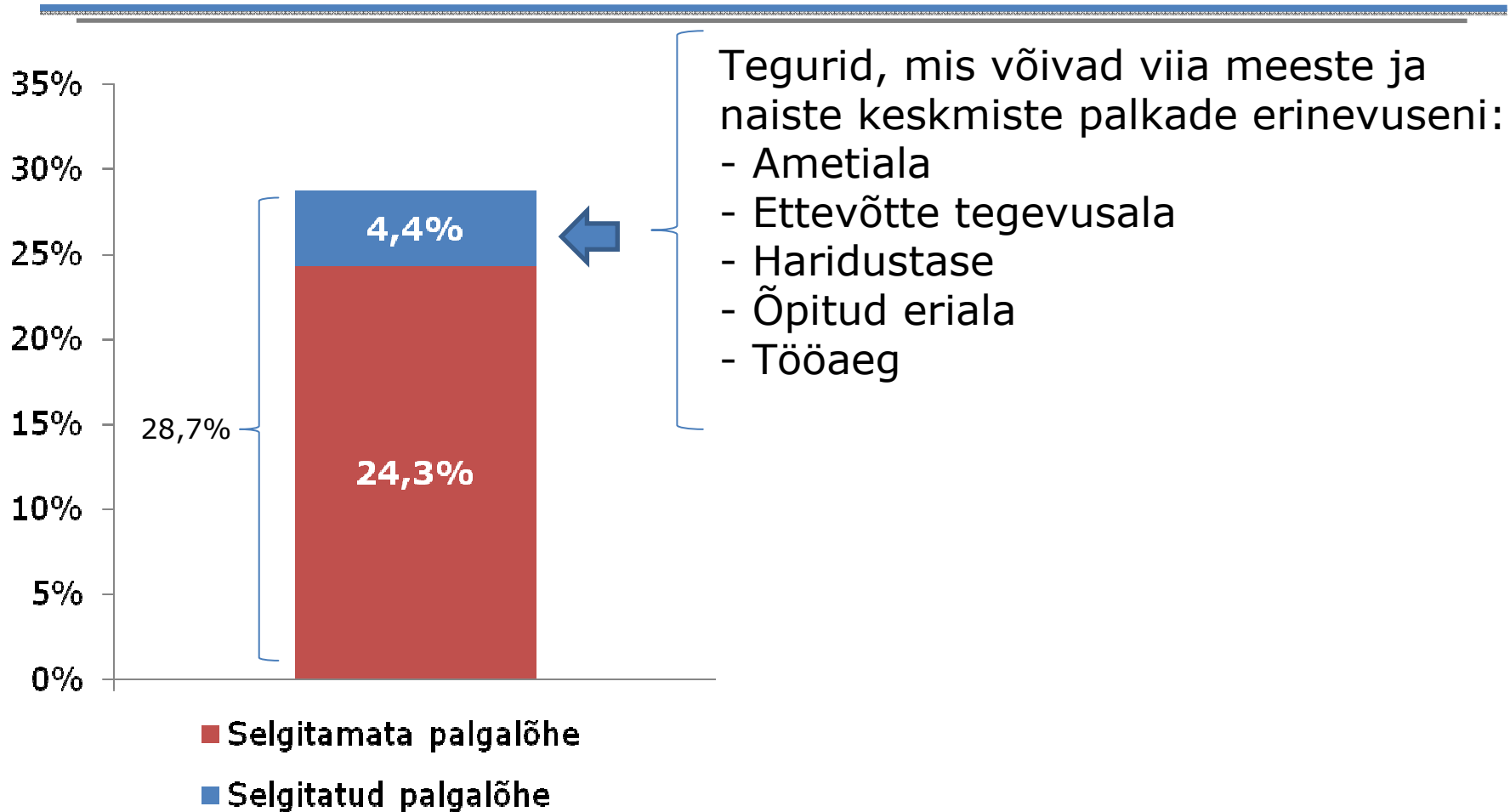
Uurimisküsimused

- Millest on tingitud kõrge sooline palgalõhe Eestis?
- Mida saaks teha, et palgalõhet vähendada?

Projekti etapid

- Teoreetilise ja empiirilise kirjanduse ülevaade
- Palgalõhe Eestis
 - analüüs Statistikaameti Eesti Tööjõu-uuringu 2000-2008 andmetel
 - Personalipraktikate roll palgalõhe kujunemises: juhtumiuuringud organisatsioonides
- Poliitikasoovitused

Mis tegurid selgitavad palgalõhet?

Naised töötavad meestest enam ametialadel, kus palk on madalam

	Mehed	Naised	Palgatase (keskmine=100)
Juhid ja kõrgemad ametnikud	15.9%	8.9%	163
Tippspetsialistid	9.0%	18.9%	119
Keskastme spetsialistid	7.9%	18.2%	101
Ametnikud	2.7%	7.2%	87
Teenindus- ja müügitöötajad	5.2%	19.0%	69
Põllumajanduse ja kalanduse oskustöölised	3.1%	2.0%	75
Oskus- ja käsitöölised	27.6%	4.2%	110
Seadme- ja masinaoperaatorid	19.7%	8.4%	97
Lihttöölised	8.8%	13.2%	60
Kokku	100%	100%	

Naised töötavad meestest enam tegevusaladel, kus palk on madalam

	Mehed	Naised	Palgatase (keskmine=100)
Põllu- ja metsamajandus	10.4	5.4	81
Kalapüük	0.9	0.2	86
Mäetööstus	1.7	0.3	99
Töötlev tööstus	24.2	20.3	97
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	2.7	0.9	105
Ehitus	16.7	1.5	139
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	9.8	15.6	95
Hotellid ja restoranid	1.1	4.2	74
Veondus, laondus ja side	11.6	5.3	118
Finantsvahendus	0.5	1.7	155
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	6.3	5.7	102
Avalik haldus ja riigikaitse	6.1	6.9	114
Haridus	3.5	16.2	86
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	1.5	9.8	83
KOKKU	100	100	

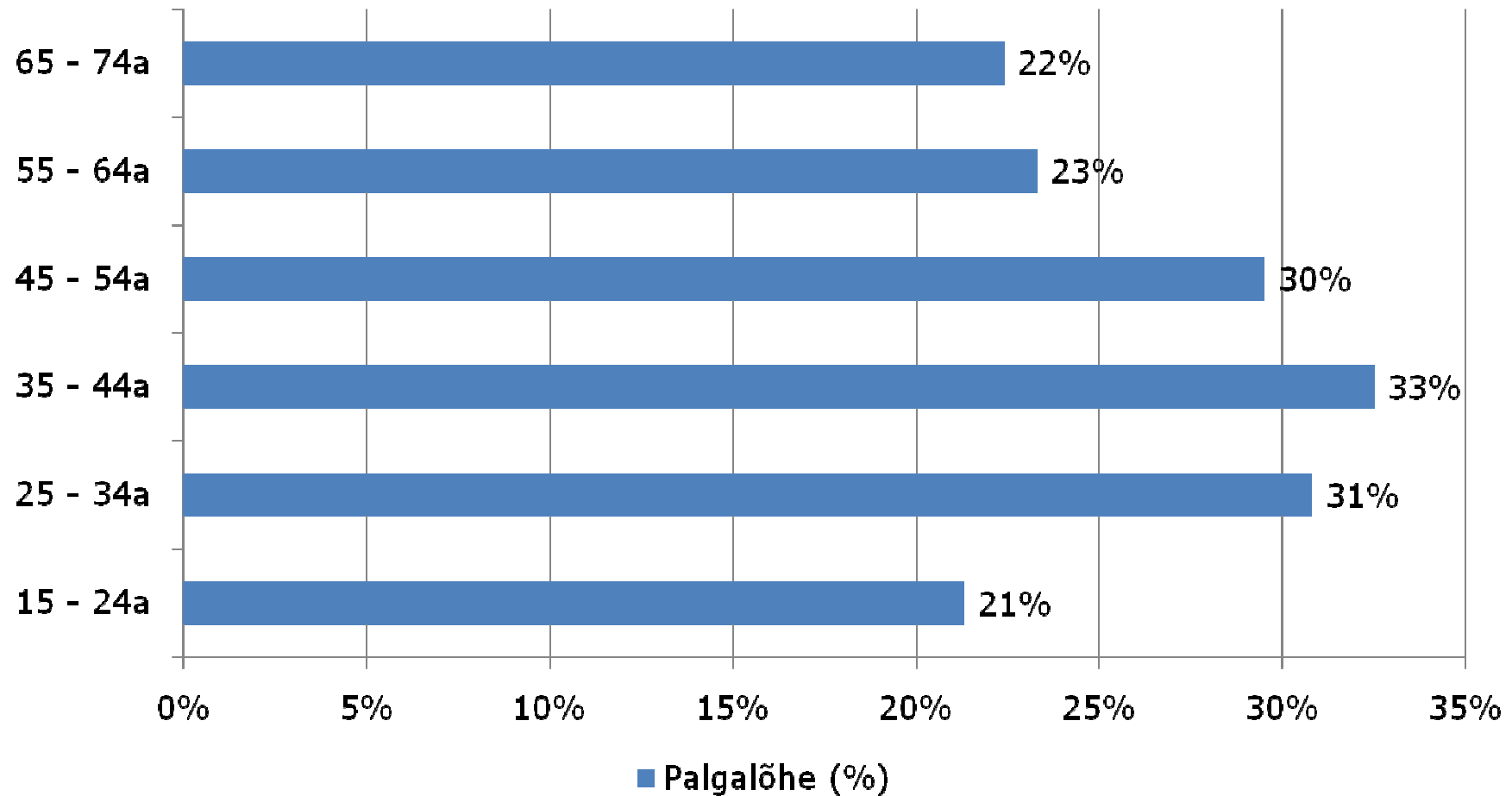
Naiste haridustase on keskmiselt meeste omast kõrgem

	Mehed	Naised	Palgatase (keskmine=100)
Põhiharidus	29.9	25.8	78
Keskharidus	58	58	93
Kõrgharidus	12.1	16.2	139
Kokku	100	100	

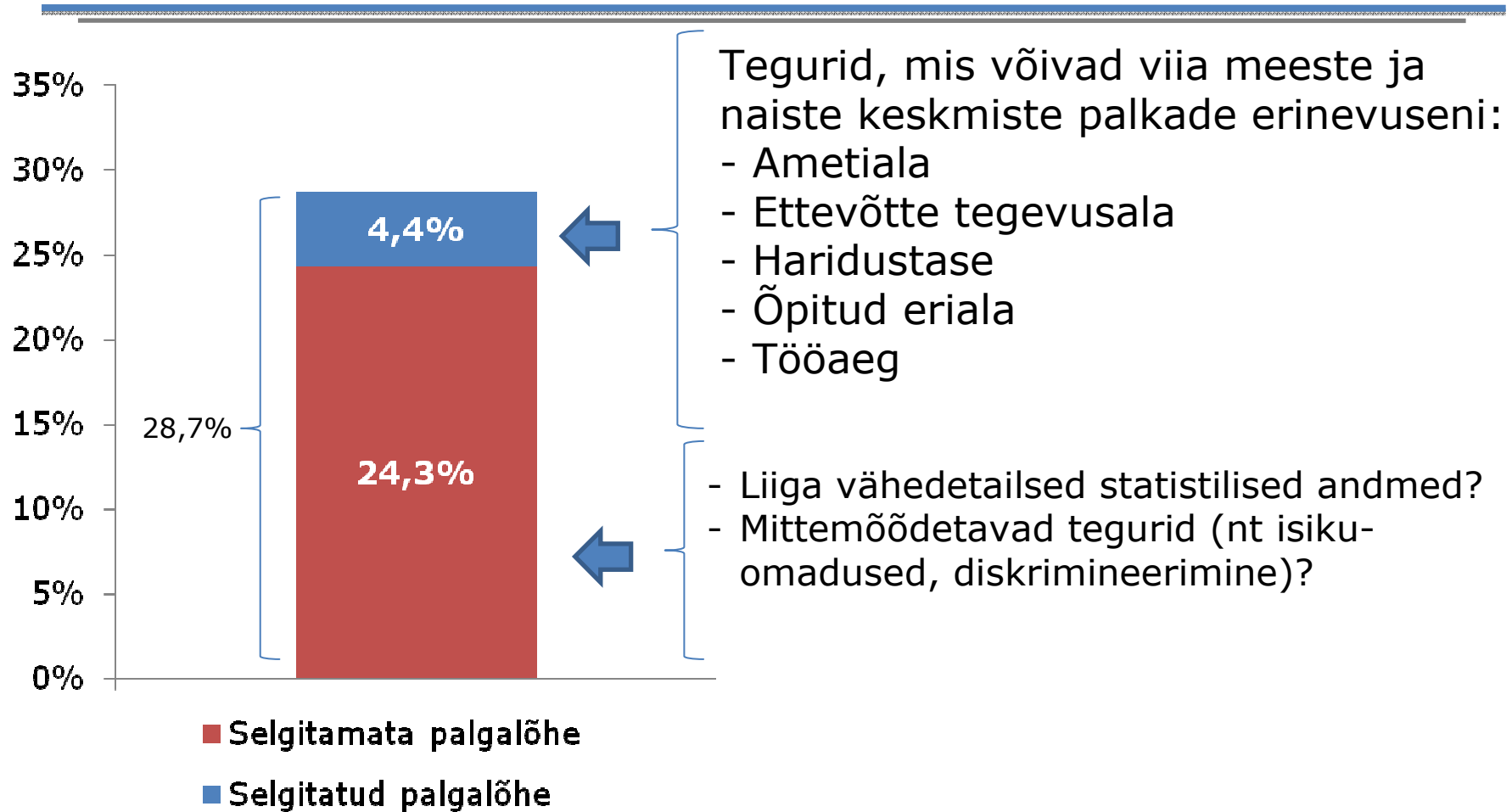
Naiste madalam palk ei ole tingitud nende erialavalikutest

	Naiste osakaal	Palgatase (keskmine=100)
Matemaatika ja statistika	60%	148
Loodus- ja täppisteadused	58%	136
Sotsiaalteadused, ärimine ja õigus	85%	111
Tehnika, tootmine ja ehitus	30%	110
Humanitaaria ja kunstid	72%	110
Tervis ja heaolu	93%	103
Teenindus	45%	101
Õpetajakoolitus	91%	97
Põllumajandus, metsandus ja kalandus	48%	89
Üldharidus	53%	89

Palgalõhe suurim vanusegruppides, kus saadakse ja kasvatatakse lapsi

Suurem osa palgalõhest selgitamata

Kõikides uuritud organisatsioonides oli sooline palgalõhe

- Palgalõhe üheks põhjuseks: naised ja mehed töötasid erinevatel ametitel
- Samas oli juhtumeid, kus sama tööd tegevate meeste ja naiste palgad olid erinevad
 - Üks põhjustaja personalipraktikad:
 - *Lisatasu meestele naistega koostöötamise kompenseerimiseks*
 - *Värbamisel peeti “meeste” töid naistele sobimatuks*
 - *Autokompensatsioon vs ametiauto kasutamise võimalus*

Vajalik kompleksne lähenemine

- Palgalõhe vähendamise tegevus peab olema kompleksne, süsteemne ja järjepidev
- Soovitame rõhuasetuse panna järgnevatele valdkondadele
 - Avaliku sektori roll
 - Töö-ja pereelu ühitamine
 - Statistika ja andmete olemasolu

Avaliku sektori roll

Avalik sektor tööandjana:

- soolist võrdõiguslikkust tagavad personalipraktikad
- õiglane palgakorraldus - saavutatud läbi ametikohtade hindamise, regulaarse palgaandmete soolise analüüsi

Avalik sektor poliitikakujundajana:

- jälgida, et riiklik poliitika ei töötaks soolise võrdõiguslikkuse tagamise eesmärgile vastu

Töö- ja pereelu ühitamine

- Rohkem paindlikkust vanemahüvitise perioodi
 - Osaline lapsehoolduspuhkus võimalusega osalise tööajaga töötada
- Meeste kaasamine pereellu ja lapsehoidu
 - Isade individuaalne õigus vanemahüvitisele
 - Tasustatud isapuhkus taastada
 - Meestele suunatud vanemaharidus

Ajakohasem ja põhjalikum töötasude statistika

- Parandada põhjaliku ja ajakohase töötasustatistika kogumist ja avaldamist
 - Töötajatele abiks palgaläbirääkimistel, palgatõusu küsimisel
 - Tööandjale abiks palkade analüüsil ja võrdlemisel
 - Riikliku statistika ja uuringute parandamiseks

CENTAR
Eesti Rakendusuringute Keskus

POLIITIKAUURINGUTE KESKUS
 PRAXIS
CENTER FOR POLICY STUDIES

Täname kuulamast!

Poliitikauringute Keskus PRAXIS
Eesti Rakendusuringute Keskus CENTAR